

5.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Problematika kvality životného prostredia je prioritnou témou v lokalite, ktorej základné funkčné využitie je spojené s vodnou plochou jazera. Návrh štúdie sleduje :

- zlepšenie súčasného stavu (problémy pozri v 1. kapitole)
- zabezpečenie harmonickej rovnováhy súladu kvalít spoločenského a prírodného prostredia

Jednotlivé zložky životného prostredia sú členené v štruktúre podľa ÚPN mesta .

5.1 Vodné prvky

5.1.1 *Vodné plochy*

Jazero vzniklo ako bagrovisko. V šesťdesiatych rokoch bola pre potreby rekreácie upravená časť severného brehu. Ostatné časti pobrežia ostali po ukončení ťažby bez následných rekultivácií. Výsledkom tejto variantnej štúdie je preto tiež priniesť námety aj na rekultiváciu ostatnej časti brehov a pobrežia, čím sa zmení aj výmera vodnej plochy:

Plocha jazera – súčasná	514607 m ² (51,46 ha)
Plocha jazera – navrhovaná	528259 m ² (52,87 ha)

Voda v jazere má na kúpanie trvale vyhovujúcu kvalitu (v zmysle vyhlášky 87/2008). Ide o hladinu prúdiacej podzemnej vody s dobrými samočistiacimi schopnosťami (podľa správy RÚVZ Bratislava, august 2008). Na udržanie a zlepšenie kvality vody je potrebné prijať nasledovné opatrenia:

- realizovať pravidelný biochemický monitoring vody
- za účelom eliminácie abrúzie brehov realizovať postupne projekty stavieb krajinársko - architektonických úprav brehov a pobrežia
- dodržiavať kapacity odporúčenej únosnosti návštevnosti plážových prírodných kúpalísk (pozri kap.2)
- v zmysle odporúčení tejto štúdie realizovať dva vodné gejzíry, ktoré okrem atrakcie prispievajú k zvýšeniu okysličenia vody
- v plážových častiach jazera kalenie vody eliminovať
  - druhom sypaného materiálu (kamienková pláž)
  - vybudovaním prístupu do vody aj formou spevnených plôch (plošiny, schody, móla)
- na plážových kúpaliskách vybudovať :
  - hygienické zariadenia v množstve zodpovedajúcom kapacite areálu
  - vybudovať sprchy (omytie olejov pred vstupom do vody...)

Urbanistická štúdia navrhuje integrovať tieto zariadenia, šatne a plážové bufety do líniového plážového objektu – terasy

- rybárstvo : výkrm rýb realizovať spôsobmi, ktoré neznečistia vodu
- odnú plochu je potrebné pravidelne čistiť od mechanických znečistení (naviate obaly, fľaše, drevo – najmä v smere prevládajúcich vetrov v zátokách)

5.1.2 *Ochrana vodných zdrojov a spodných vôd spojených s jazerom:*

- záhradkárská osada:
  - vzhľadom na absenciu kanalizácie každý pozemok zabezpečiť septikom alebo vybudovať kanalizáciu a zásobovať lokalitu vodou resp. povoľovať razené studne)
  - prostredníctvom štatútu osady uplatniť zákaz používania hnojív
- plochy statickej dopravy:
  - spevnené plochy : vybaviť zariadeniami na zachytávanie prípadných priesakov ropných látok (lapoly)

- záložné parkovacie plochy v zeleni vybaviť opatreniami proti priepustnosti -fólie, geotextílie
- v území sa nenachádzajú vodné zdroje, predpokladá sa existencia razených alebo vrtaných studní úžitkovej vody v záhradkárskej osade

5.1.3 Zadržovanie dažďovej vody v území

V území sa nachádza niekoľko existujúcich veľkoplošných objektov s pridruženými spevnenými plochami parkovísk. Pri existujúcich stavbách sa odporúča preskúmať možnosti realizácie opatrení na zachytávanie dažďovej vody na strechách (aplikáciou zelených striech), realizáciou suchých poldrov ako súčasti dizajnerských úprav terénu, zachytenú vodu využívať ako úžitkovú vodu. Tieto opatrenia vyžadovať v novonavrhovaných stavbách a areáloch .

5.2. Ochrana poľnohospodárskej pôdy (PP)

Zadanie nevyžaduje preukázať ochranu PP, nakoľko podľa ÚPN mesta sú s výnimkou záhradkárskej osady všetky plochy určené na nepoľnohospodárske využitie. Na úrovni ÚPN mesta sú rozvojové zámery riešeného územia opatrené súhlasom Krajského pozemkového úradu Bratislava. Prípustná miera záberu pôdy v záhradkárskej osade je daná regulatívmi podľa kap. 3.

5.3. Ochrana ovzdušia

V území nie sú navrhované zariadenia a prevádzky, ktoré majú negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia. Skvalitnenie mikroklimatických pomerov sa očakáva v súvislosti s navrhovaným zvýšením miery zelene, zvlášť vysokej zelene v celom komplexe. Vysoká zeleň v areáloch plážových kúpalísk je navrhnutá tak, aby súčasne plnila aj funkciu vetrolamov za účelom eliminácie nadmerného prúdenia vzduchu na plážových kúpaliskách.

Za účelom zlepšenia kvality ovzdušia je výsadba vysokej zelene navrhnutá z absorpčných drevín, ktorých úlohou je zachytávať negatívne vplyvy na ovzdušie zo susedných lokalít mesta (priemysel, doprava). Vzhľadom k tomu, že lokalita Zlaté piesky je neďaleko priemyslových komplexov , je potrebné primárne opatrenia realizovať v týchto prevádzkach.

Odporúča sa, aby protihluková stena diaľnice bola porastená vegetáciou.

5.4. Hluk

Zdroje hluku dopadajúceho na rekreačný komplex :

- *hluk z leteckej dopravy* (letisko a VzPD)

plocha jazera sa nachádza v blízkosti areálu letiska a v línii VzPD (v jeho izofóne), s ohľadom na rekreačnú zónu bude vhodné viac využívať iné smery VzPD; územiu Zlatých pieskov môže pomôcť variant s paralelnou dráhou RWY 13L/31R. Je potrebné vybudovať monitorovací systém hluku v okolí letiska v sektore II, III a IV.

- *hluk z cestnej dopravy*

- realizovať protihlukové steny od:

- diaľnice (predĺžiť min. po križovatku na Vajnory), túto protihlukovú stenu realizovať ako stenu porastenú vegetáciou; priehľadná stena ktorá aj vizuálne priblíži areál k diaľnici má opodstatnenie v úseku sektora III ,
- od Cesty na Senec cesty , túto protihlukovú stenu realizovať ako porastenú vegetáciou
- realizovať protihlukovú stenu od nadjazdu križovatky na Vajnory v prípade, že túto funkciu nebude plniť nová zástavba územia
- realizovať protihlukovú stenu od komunikácie odbočky od Cesty na Senec na Vajnory .

Zdroje hluku v zóne Zlaté piesky:

V zóne nie sú aktivity a funkcie ako trvalé zdroje hluku. Areál sa navrhuje ako viacúčelový s celosezónnou prevádzkou pri dominancii športovo-rekreačných a voľno-časových aktivít. V

rámci nich sa môžu príležitostne uskutočňovať akcie so zvýšenou mierou hluku. Podrobné usmernenia budú obsahovať podmienky povoľovania takýchto podujatí.

5.5. Odpady

Navrhované riešenie eliminuje všetky možnosti vzniku živelných skládok. Súčasnú živelnú skládku pod areálom Soravia na Studenej ako aj ďalšie skládky štúdia odstraňuje, pred realizáciou stavieb v tomto území je potrebné prieskumom eliminovať prípadnú kontamináciu pôdy od týchto odpadov (aj s ohľadom na ich blízkosť s jazerom).

Systém zberných a obslužných komunikácií umožňuje dobrý prístup vozidlám na zber odpadov. Rekreačné areály je potrebné vybaviť dostatočným množstvom odpadkových košov s uplatnením separovaného zberu. Pokosenú trávu a odpadovú biomasu odvážať do kompostárni podľa ÚPN mesta. Ako organizačné opatrenie je potrebné zabezpečiť pravidelný odvoz odpadu a vytvoriť podmienky na separovaný zber odpadu.

5.6. Osvetlenie

Územie nie je potrebné vyčleniť medzi zóny s vyšším uhlom tienenia budov (Zmena 2. slovenskej technickej normy STN 73 0580 - 1 "Denné osvetlenie budov, časť 1: základné požiadavky", ktorá umožňuje obciam vo vymedzených územiach zvýšiť si ekvivalentný uhol tienenia budov z ekvivalentného uhla 30°).

Z hľadiska osvetlenia je potrebné dodržiavať podmienky ochranného pásma letiska.

5.7. Ekologická stabilita

Jazero Zlaté piesky predstavuje umelo vytvorený vodný biotop, ktorý v urbanizovanom prostredí nahrádza absenciu prirodzených biotopov. Má veľký rekreačný, krajnotvorný ako aj psychohygienický, rekreačný a estetický význam. Zároveň dotvára krajinný obraz vstupu do mesta.

Z hľadiska územného systému ekologickej stability predstavuje samotné jazero biocentrum regionálneho významu (por. č. 25 podľa ÚPN mesta).

Veľmi dôležitá je jeho funkcia oddychovo rekreačná a športová. Celoročné a sezónne aktivity, ktoré sú navrhnuté nielen na jazere, ale aj v jeho areáli sa stanú hojne navštevovaným zariadením pre obyvateľov Bratislavy a priľahlého okolia.

Navrhujeme, aby zeleň v rámci areálu jazera a záhradkárska osada boli v rámci ÚSES Bratislava, navrhnuté za interakčný prvok plošný. Na základe uvedených skutočností odporúčame :

- v rámci celého areálu riešeného územia revitalizovať spevnené plochy a nahradiť ich vodopriepustnými plochami a povrchmi s aplikáciou mäkkej povrchovej úpravy (odstrániť resp. nenavrhať s výnimkou hlavných areálových komunikácií povrchy na báze bitúmenov, ale na báze dlažieb, najmä chodníky; špeciálne upravovať trávnaté plochy pri väčších objektoch na zachytávanie vody).
- zmenou funkčného a priestorového usporiadania vegetačných prvkov navrhujeme, aby sa okrem záhradkárskej resp. chatkovej osady aj zeleň v areáli Zlatých pieskov začlenila z hľadiska systému ekologickej stability za interakčný prvok plošný (predpoklad splnenia požadovaných kritérií ÚSES)
- remodelovať brehovú zónu jazera, čím sa zníži vodná erózia (abrázia) a eliminujú sa výškové rozdiely brehovej zóny (východná časť).

5.7.1. *Zaťaženosť územia aktivitami*

Vyplýva z územných a ekologických daností prostredia ako aj priestorových a prevádzkových nárokov navrhovaných aktivít. Vzhľadom na priestorové pomery, existujúce a navrhované

objekty, vybavenie a návrh revitalizačných zmien vegetačných prvkov, navrhujeme realizovať nasledovné aktivity v areáli Zlaté piesky :

- *rekreačne športové aktivity* : člňkovanie, vodné lyžovanie (formou vodného lyžiarskeho vleku), veslárska dráha, kúpanie v jazere a v bazénoch, plážový volejbal, basketbal, tenis, minigolf, petangue, ruské kolky, stolný tenis, detské ihriská pre rôzne vekové kategórie
- *slnenie* : vyčleniť východnú, juhovýchodnú a západnú časť pobrežnej zóny na pláž
- *pozorovanie prírody* : juhozápadnú časť brehovej zóny, ktorú navrhujeme ako krajnotvorný prvok prostredia (ochranná zeleň od nákupných centier) môže slúžiť aj rybárom (oddychový priestor). Možnosť pozorovania prírody navrhujeme aj v západnej časti územia, ktoré z hľadiska zaťaženia bude najviac využívané (pešia lávka). Miestom pozorovania vodnej hladiny a prírody bude aj ostrov s prírode blízkou vegetáciou.

